

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje popoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo v upravništvo.

Oglaš in poslanice
se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v smopih obsežni 5 do 6 pol ter stane vsletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Volilcem slovenskih trgov.

L. 1895. sta me naprosila takratna državna poslanca dr. Anton Gregorčič in Alfred grof Coronini po g. Andreju Gabrščeku, naj prevzamem poslanstvo za goriski deželni zbor. Ni dr. Gregorčič ni grof Coronini me nista poznala osebno in izkazala sta mi to svoje visoko zaupanje na podlagi poizvedeb o mojem delovanju — sodnika in rodoljuba. Naprosilo se me je, naj kandidujem za Slovenske trge jedino le iz razloga, ker se potrebuje jurista za deželni odbor in društvo „Sloga“ ni imelo takrat na Goriskem izven mene drugega sposobnega za posle v deželni odli. Apelovalo se je na moje rodoljubje ter sem se s težko odločil, nastopiti politično karijero, ker sem bil srečen v svojem stanju kot sodnik in miren v svoji družini. Ako sem sprejel takrat ponudbo dr. Gregorčiča in grofa Coroninija, me ni vodilo drugo nego čisto rodoljubje in zaupanje v imenovana gospoda, da me ne bosta zlorabila. Šestletna doba, med katero sem bil zastopnik slovenskih trgov, trudil sem se v prvi vrsti, da posteno in zvesto vršim svoj posel kot deželni odbornik, in to sem storil. Dne 7. decembra t. l. ste mi dali pa Vi, volilci, sami svoje glasove. Prišla je iz Vaše srede želja, naj sprejem kandidaturu za slovenske trge; in v prvi, odkar obstoja goriski deželni zbor, oddali ste glasove skupno tržani ajdovski, kanalski, tolminski in bovški. Zato s ponosom sprejemam izvolitev, ker mi služi v poverilo, da priznavate zvesto delo deželi in našemu ljudstvu, in ker s to izvolitvijo izrekate, da ste se zavedni tržani odločno postavili za naše geslo: Vse za omiko, svobodo in napredek. Zahvaljujem se zato iz vsega srca za izkazano zaupanje ter zagotavljam, da hočem zagovarjati koristi svojih volilcev pod prelepim gorenjim geslom in z željo, da naši slovenski trgi postanejo pravi svobodnejemu gibanju našega ljudstva, prostega vsakršnih spon, v katere hočejo naše ljudstvo ukovati stoletni nasprotniki vsake prave omike in svobode.

Dr. Henrik Tuma.

Izjalovljen načrt.

Klerikalni listi sicer pišejo, kako da je klerikalna stranka zadovoljna z izidom volitev, toda za kulisami si kažejo klerikalci, pred vsem dr. Gregorčič, kislo obraze, ker se jim je načrt v glavni potezi izjalovil. Ta načrt je stremil za tem, popolnoma izolirati napredne poslance:

Da se jim ne izpolni njihova naj-srenejša želja, da bi sploh nikak naprednjak ne prišel v deželni zbor, o tem so bili že prvega početka popolnoma prepričani; zato pa so stremili z nekaterimi svojimi kandidaturami za tem, ustvariti si tak položaj, da kadar skončajo volitve, zasedejo edino le klerikalci vso pozicijo v deželni hiši, in če že ne prav s svojima kandidatura, pa z enim svojim in enim drugim, kateri ne stoji v taboru narodno-napredne stranke. To so imeli pred očmi, ko so manevrirali s kandidaturama dr. Abrama in dr. Tonklija. Ta načrt pa se je izjalovil, ker izvoljen ni ne eden ne drugi.

Neki zaupnik klerikalne stranke je pripovedoval celo, da je bil stopil dr. Gregorčič gledé omenjenega načrta že v zvezo z dr. Pajerjem, kateri mu je bil baje že tudi obljubil pomoč proti naprednjakom, da bi šli Lahi na roke klerikalni stranki ter iztisnili napredne poslance popolnoma iz označene pozicije v deželni hiši, tako da bi bili ti izolirani ter bi gospodarili v deželni hiši Lahi in klerikalci. Ponavljamo, da se je tako govorilo s klerikalne strani, kar potrjuje tudi Gregorčičevo manevriranje z izvestnima kandidaturama.

Ta klerikalni načrt pa se ni posrečil, in zato vlada v vrstah naših »konservativcev« velika nevolja. Iz zagate, v katero so zašli s svojim načrtom, ni izhoda. Klavžar pač ni mož, da bi bilo misliti, da je sploh mogoče, postaviti ga še na drugo častno mesto v deželni hiši, ko dela že prvemu nečast, torej ostaje edino prof. Berbuč, kateremu se utegne izpolniti tako pre-

srčna želja po častnem komodnem življenju. Klavžar je nemogoč v deželni hiši na mestu, katero menimo, in vrhu tega treba tam jurista. V zadnji šestletni dobi n. primer so sedeli na onih mestih, toliko na naši, kolikor na laški strani, samo juristi. Treba bo torej med desetorico naših poslancev poiskati moč, katera bo odgovarjala zahtevam na tisti poziciji.

In tu začenja strah klerikalcev. Gregorčič si je mislil, da njegova stranka bo počela v deželni hiši, kar bo hotela, ter da ne bo stala pod kakšno kontrolo svojih političnih nasprotnikov. Ali prav v tem se je varala, prav v tej glavni potezi načrta je doživel dr. Gregorčič »šah-mat«.

Kaj mu koristijo njegovi poslanci, med katere šteje tudi dva, o katerih ne more reči, da sta stala doslej v njegovem taboru, kaj mu koristi, ako životari ob zadnjih ostankih zastarele naše politike, iz katere se dvigajo počasi pa gotovo novi časi, kar pokaže dogledna bodočnost, ko se je pa izjalovil načrt v glavnem namenu: popolnoma izolirati napredne poslance.

Gospodje grizejo kisló jabolko in grdo se držijo, ker niso mogli teh naprednjakov poriniti popolnoma v stran. Razumajmo srd, toda vemo tudi, da Klavžar tega srda ne odpravi s klerikalnih lic. Vsi resni politiki v deželi so mnenja, da je kaj takega na sploh nemogoče. — Tukaj se že mašuje nad klerikalno stranko izvolitev Klavžarjeva, tukaj pa se kaže tudi, da število ni vedno merodajno pri ocenjevanju moči. Včasih izda manjše število več nego večje.

Glavna poteza Gregorčičevega načrta je torej padla in ž njo je splavalo po vodi upanje po absolutnem gospodarstvu klerikalne stranke. Zajedno s tem padanjem pa se je dvignila moč narodno-napredne stranke, moč, katero so že občutili občutljivi gg. klerikalci, katero čutijo sedaj in jo bodo tudi v prihodnosti v vedno večji meri.

Dopisi.

Iz Lokavca. — „Ko se kozel nerodno in robato obdrigne ob nekatere glave v zeleniku, zakadi se s svojimi slednjimi močmi v nepredorno ograjo ter zamekne.“ Torej na svidenje v četrti pri obč. volitvah. — To „meketanje“ pa ni bil oni zmagonosni klic, ki vabi tekmece neustrašno na boj, temveč turobnomilo ječanje, ki prihaja iz nečiste in zapuščene duše, ter izraza oni tako pomisljivi vsklik: „Morituri vos salutanti“; — (umirajte vas pozdravlja.) Tak vtis napravi na cenjenega citatelja vrle „Soče“ dopis v „Gorici“ št. 96. iz Lokavca, ki hoče pobiti dopisnika „Soče“ z dne 28. novembra 1901.

Najprej naj povem, da dopisnik „Gorice“ ni iz Lokavca, temveč je dopis skovan v mestu Gorici, kajti psevdodopisnik ni zmožen skovati enega poštenega stavka sam, ako si tudi svoj mastnodedbeli trebušek obrne na nasprotno stran. Ali je namišljen dopisnik „Gorice“ pobil kako trditve dopisnika „Soče“ 28. nov.?

Kratko nikar! V dopisu iz „Gorice“ se še celó potrjujejo umazana dejanja, ki so se vršila na dan volitev vol. mož. Dopisnik govori o propadanju naprednjakov v L. in o velikanski agitaciji istih! — Laž, korupcija, strah, napivanje, zaganje, nevarnost sv. vere, spovednica, priznava, ki orožje, ki drži, naše dobro ljudstvo“ v klerikalnih krempljih. — Tega pač ne zmorejo naprednjaki, zato je jako čudno, da se sploh dobe tako energični značaji, ki se upajo upreti svetlosti županovi in svetosti vikarjevi. — In teh je — na grozo — vsak dan več. Propadanje naprednjakov v Lokavcu vidi le županova „fatamorgana“, a sam svitli župan vé, da „odpadajo“ od njega, kakor zrele hruške od drevesa. Zastonj sirenski glasovi: „to naše dobro ljudstvo“ — „zavedni Gorjani“ — vse za vero, dom, cesarja! — Ha, ha, oče Jožek — le počasi. — Število: 16 „mandelcev“ proti 56 odločnih mož! — Odločnih?! — Kajpak; bolje rečeno: vkovanih v peklenške verige županeve in nunčeve. — Vse za vero, dom, cesarja! — Število 16 — tako računajo klerikalci.

Prvi podžupan iz podobčine Dol-Otlica s štirimi napred. možmi sramoval se je voliti, ko je videl skandalozni maneuver. Drugi podžupan iste občine je moral zaostati doma,

— 181 —

Quo vadis?

Roman.

Poljski epikal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Mnogim je bilo seveda znano, da so se nad duhovitim arbitrom nagnali črni oblaki cesarjeve nemilosti, toda to se je dogodilo že večkrat. A Petronij jih je zmerom znal gibčno razpršiti bodisi z drzno besedo ali enako drznim činom; nihče pa ni dopuščal, da mu res grozi kaka resna nevarnost. Njegovo veselo lice in navaden malomeren nasmeh sta jih še potrjevala v tem mnenju. Zala Eunika, kateri je dejal, da hoče imeti prijetno smrt in za katero je vsaka njegova beseda bila prijetno povelje, je imela vse božanstvene črte popolnoma mirne in oči so se ji tako čudno svetile, da si je vsakdo lahko mislil, da je zelo vesela.

Nad vratmi triklina so dečki, z zlatimi mrežicami na svojih laseh, devali prišlecem vence cvetlic na glave, opozarjajoči jih ob enem na običaj, naj prestopijo prag z desno nogo. V dvorani se je širila prijetna vonjava vijolic in luči so gorele v raznobarnih aleksandrijskih steklih. Poleg klopij so stale mlade grške deklice, da z duhtečimi mazili namažejo noge gostom. Ob stenah so stali atenski pevci in citraši ter pričakovali znamenja svojega vodje.

Razprostrte mize so se odlikovale z razkošjem, toda to razkošje ni bilo pretirano, ni nikogar oviralo, in zdelo se je nekako povsem naravno. Radost in svo-

boda se je razlivala skupno z vonjavo vijolic po dvorani. Gostje, vhajajoči v sobe, so čutili, da tu ne visí nad njimi kakšna sila niti groznja, kakor je to bilo navadno pri cesarju, kjer je nezadostna pohvala njegovih stihov ali njegovega petja mogla nakopati jim smrt. In pri pogledu na vse te svetilnice, na vinske vrče, ovenčane z bršljanom, ki so se hladili v snegu in ledu, ter na različne jedi, širile so se prsi vsem gostom. Kmalu se je razpredel razgovor, sličen brenčanju roja čebel nad jablano, pokrito s cvetjem. Samo časih ga je pretrgal val veselega smeja, časih šum pohvale, časih nekoliko preglasen poljub, pritisnjen na belo ramo. Gostje, pijoci vino, so odličali iz čaš po nekoliko kapljic v žrtvo neumrljivim bogovom, da si izprosijo njihovo varstvo ter njih naklonjenost do gospodarja. Niti to jih ni oviralo, da večina njih ni verovala v bogove.

Tako je zahteval običaj in vraža. Petronij, ležeč poleg Eunike, se je razgovarjal z njimi o rimskih novicah, o najnovejših dogodkih, o ljubezni in ljubavnih spletkah, o dirkah, o Spikulu, ki se je v poslednjem času proslavil na pozorišču, o najnovejših knjigah, ki so se pojavile pri Sociju in Atraktu. Odličaje vino so dejali, da ga prolivajo samo na čast vladarici Cipra, katera je starejša in večja nego vsi bogovi, jedina neumrljiva, vstrajna in mogočna.

Njegov razgovor je bil podoben solnčnim žarkom, ki vsaki čas osvetljujejo drugi predmet, ali poletnemu vetriču, ki giblje cvetlice na vrtu. Naposled je namignil pevovodji, in na to znamenje so se tiho oglasile citre, spremljane z mladenišskimi glasovi. Na to so zaplesale plesalke z otoka Kiosa, Eunike rojakinje, in za prozornimi zastori so se čudovito zvijala njih roznata telesa. Naposled je egiptovski vedež začel napo-

vedovati gostom prihodnje reči. Ko je bilo teh zabav že dovolj, dvigne se Petronij nekoliko s svojega sirjskega vzglavlja ter spregovori malomarno:

„Prijetelj, odpustite mi, da vas na tej gostiji nečesa poprosim, in sicer za to, da vsakteri sprejme od mene v dar kozarec, iz katerega je najpoprej pil na čast bogovom in na mojo srečo.“

Petronijeve čaše so se lesketale od zlata in dragotin ter so bile zares mojstersko delo, in radi tega, dasi je bilo razdavanje daril nekaj navadnega v Rimu, je vendar veliko veselje prevzelo vse goste. Nekateri so jeli zahvaljevati ga in glasno proslavljati; drugi so govorili, da niti sam Jupiter ni nikdar počastil bogov s takimi darovi, nekateri pa so se celo obotavljali, sprejeti ponujene darove, ker je njih vrednost presevala vsako ceno.

Petronij pa dvigne kviško mirensko vazo, lesketajočo se nalik mavrici, ki je bila zares neprecenljive vrednosti, ter reče:

„Evo, to je kupa, iz katere sem izlil jaz na čast boginje Cipra! Naj se je od tega trenutka nobena usta več ne dotaknejo ter na čast katere druge boginje iz nje ne izlivajo vina.“

Po teh besedah vrže dragoceno posodo na pod, posut z žefranom in lilijami, in ko se je razletela na tisoč koscev, reče, zagledavši naokrog začudene poglede:

„Moji dragi, ne čudite se, marveč bodite veseli. Sta. ost, onemoglost in žalost bodo vaši tovariši v poslednjih letih življenja. Toda jaz vam dam dober vzgled in dober svet. Glejte, ni treba čakati na nje, marveč bolje je, oditi prostovoljno prej nego pridejo, kakor tudi jaz odidem.“

(Dalje pride.)

ker je imel svatovščino; tu so bili se 4 naprednjaki.

Le slučaj se zahvalite za zmago. Da je pripeljal gorjanski „pop“ — „zavedne!“ — o, jerum! Gorjane na volišče, je znamenito. Od kje so bili? Kakor pravijo Gorjani, volilci, ki stanujejo v bližini cerkve, da mladi je napravil na ta način med tamošnjim ljudstvom tako združbo, da se nikoli takega. Gorjani pravijo, da se nasledki že kažejo. Vse za v. d. c.!

Napad na našega g. učitelja je pa uže čuden; saj je bil g. županu skoro 5 let desna roka, a ker baje ne trobi več v njegov rog, taka zamera. Tako svet plačuje! Trditve, da je bil prejšnji učitelj radi neuspehov v soli vpokojen, je neresnična, kajti ta g. se danes učiteljuje. Zaradi česa je bil vpokojen, pa vé najbolj naš p. župan. Recimo naravnost — zaradi njega. Ko ga je postavil (oziroma pomagal) na županski prestol, vrgel ga je ta ob tla, kakor hoče steriti i sedanjemu g. učit. Ali, ne boš, Joža, pihal kase!

Oni dan o volitvi je pravil prvi podrepnik županov, da so pisali po ministra na Dunaj, da bo zlasal učitelja, a ta je menda odgovoril, da je se premalo „Nemcev“ v Loki in pa, da „lukamatija“ ne vozi se do Britofa. — Zagovarjati vikarja se prvi — prati zamorca. Kadar opusti vikar nek imno agitiranje, bode „čislán“, a danes je „netislán“. Da so došli nekateri naprednjaki „prepadlih“ in „bledih“ lic na volišče, to ni čudo, kajti vsakemu poštenemu človeku je morala zaostati slednja kapljica krvi, ko je videl pijano, (rudeče larfarje) razdivjano druhal, tulečo in vrvečo se okoli obeh „fakirjev“ v družbi novodobnega Nerona. — Kaj komu mar, če župan povabi koga v svojo hišo na kozarec vina?! — Za danes dovolj. V prihodnje opišem naše vaščane, župana, županovanje — v dveh dobah in duhovščino.

Lokavce. — Spoštovani gosp. urednik! Na dopis v cenjenem listu „Soča“, kateri je bil bridka istina, se je oglasil nesramni dopisun v „Gorici“, kateri hoče postavljati resnico na glavo.

Moj namen ni, odgovarjati onemu dopisunu, bodi li v črni suknji ali „grofčevi“ pelegrini. Kajti to, upam stori bolj spretna roka. Le na zadnjo točko hočem opozoriti naše Lokavčane.

Menda se jim vendar oči odprejo, da bodo videli, kam jadramo. Dopisnik v „Gorici“ pravi: na dan volitve pride nekaj bledolčnih ljudi. Tu jo je pa zadel, ne bom se prepiral, so bili li napredni volilci bledi ali ne, ali to sem videl, da sta bila „grofci“ in „pomidora“ tako napihnjeno rudeča s temnovišnjevima nosoma, da se jima je poznalo, da nista zabila kukati polne kozarce.

Pokazati pa hočem, kaki stebri vzdržujejo pri nas sv. vero.

Prvo mesto zavzema znani „grofci“, katerega naše ljudstvo dobro pozna kot nekdanjega voditelja pustnih norcev. Saj si ga mora še vsak Lokavčan predstaviti jahajočega na suhem klevsetu v izposojeni vojaški obleki.

Ta mož, ki se piše za Vidmarja, je veljal nekdanj sedanjemu g. vikarju za brezverca, tako da ga ni hotel za birmanskega botra sprejeti, češ, da je brezverec.

Pa ne mislite, da se je kaj poboljšal. Ne, postal je samo župan in po milosti „Centrifuge“ vroč prištaš dr. Gregorčiča, in s tem je postal najboljši kristjan, dasi mu je marsikaj deveta briga!

Ob časa volitev se je izrazil, da raje pusti kupčijo nego agitacijo.

Ker ga pa poznamo, da je denar njegov Bog, sklepamo iz tega, da mu več nese agitacija nego kupčija, in to je njegova vera.

Drugi steber je g. vikar ali „pomidora“, kateremu je bila v mladosti vera menda malo mar, ker hotel se je izogniti tej sindi s'žbi in hajdi v Krnico za Čavnom kot gozdni pomočnik. Ali tu se mu je storila skomina po onih loncih mesa, katerega imajo nasi nunci vedno več kot preveč, in šel je ter oblekel črno suknjo. Sedaj pase v Lokavcu, pa ne vernih ovčic, ampak svoj trebuh in nekaj Vidmarjevih vstrahovancev. In s tem rešuje sv. vero, da dela razpor v občini.

Pozabiti tudi ne smemo župnega upravitelja na Dol-Otlici, Mežnarsiča, kateri je s svojimi analfabeti z Otlice pridri resit vero. Na Dol mu ni disalo; tam so ljudje bolj izobraženi in so tako rekoč sto let pred Otlici; na Dolu so bili vsi za narodno-napredno stranko, tja ni disalo g. Mežnarsiču.

Na dan volitve je bil spravi 12 trdincev skup ter jih nagovoril tako: Predragi kristjani, danes imamo voliti volilne može, kateri bojo

volili poslanca za deželni zbor. Torej če imate se kaj sv. vere v sebi do sv. cerkve, papeža, in nas duhovnov, pojdimo vsi skupaj v Lokavce do župana, ki je naš mož in katoliškega misljenja, in postavimo se s korajžo na volišče, da tako hude duhove premagamo. — Navdušeni po teh besedah vprašajo: — Gospod! Ali hočemo vzeti gnojne vile s seboj? Nunc jim to odsvetuje, pač pa naprosi petoliznika Lahajnarija, naj jih popelje po skrivnih potih do svetega župana, ker drugače je nevarnost, da kako poblehno ovčico hudoba premoti. To je bilo veselje za katoliškega župana, ko je zagledal to bando! Menda jih je bil se bolj vesel kakor rudetih in bledolčnih kelnaric ob svojem času pri „Juljusu“. Ali ni res, Joža? In ravno ta Joža ima zaslugo, da je nam nasprotna stranka zmagala, ker je s svojim terorizmom prisilil g. vikarja, da je od hiše do hiše lažil skoraj proti svoji volji agitirat. Ker je pa on provzročil vso to združbo, mu svetujemo, da naj prepove stranki, nas dražiti, drugače odkrijemo stvari, ki mu ne bojo ljube.

Sedaj pa, g. župan, smemo vas vprašati, kako je z občinsko volitvijo? Štiri leta že bode kmalo, odkar so bile zadnjikrat. Je-li se spominjate, kaj ste vse obljubovali takrat: cesto itd., in kaj imamo od vaših obljub? Prazen nič! Pač pa razdor med občinarji, katerega ste napravili pri sedanjih volitvah z agitiranjem. Se spominjate, kako bi lahko pripomogli staremu očetu oprostiti sina od vojakov, pa ste se rajši izrazili pri naborni komisiji, da je oče sam dovolj mlad, samo zato menda, ker je na „Sočo“ naroben.

Apelujemo na vas g. župan, da skličete občinske volitve, v zimskem času, ko imajo občinarji čas, ne pa spomladi kakor namerujete, ker s tem bi napravili posebno poljedelcem občutno škodo. Upoštevajte: Ljudstva glas, božji glas!

Na Krasu, 9. dec. (Brez žrtve ni spasa!) — Glavno trobilo „Sloge-krivokalcev“ se zaganja v svoji zadnji številki na „dobro“ a žal zaslepljeno krasko ljudstvo, ker je zavzemalo 5. t. m. napram gosp. dr. Abrammu drugo stališče nego po mandatih sline cedeča „Sloga“. — Čas in skrajni čas je bil, da je to dobro krasko ljudstvo v celoti pokazalo barvo in napravilo konec političnemu laviranju. Razmere na Goriskem in sploh na Krasu so danes take, da mora vsak politik, ki hoče stopiti v javnost, jadrati z odprto zastavo. Ne cigomiganje, ampak krepko odločnost zahtevamo od mož, kateri hočejo zagovarjati in ščititi naše koristi, ker le neomahljiva odločnost in odprt nastop zjamčita uspehe. — G. dr. Abram — imenujemo ga z vsem spoštovanjem — je pač toliko izkušen politik, da je mogel na prvi mah sprevideti, kaj ga čaka, če ne dementuje jasno in glasno „Sociine“ trditve. G. doktor tega ni storil, ampak je tiho in mirno čakal zaupaje na svojo dobro zvezdo in na „mogočen“ upliv uda Trojice propadajočih Bogov. Znano brezbrizno postopanje dr. Abrama za časa volilne borbe in očitno koketiranje s klerikalci so nam v dokaz, da bi se ne identitificiral g. dr. Abram z zahtevami volilcev.

Da je napočila zora napredka in samozavesti na Krasu, to opazati g. dr. Abrammu seveda ni bilo dano, ker v dolgi dobi 37 let svojega poslanstva niti enkrat ni bil v dotiki s svojimi volilci. — Brezbriznost, zaprt vizir in slepo zaupanje do mož, ki so zgubili ljudi najmanjši upliv pri občinarjih, so taki kardinalni politični grehi, ki so spravili celo enega dr. Abrama s političnega obzorja.

Temu je dokazilo briljantna zmaga naprednih kandidatov v Sežani dne 5. decembra 1901. In ta dan je za Kraševce velepomemben, ker s tem dnevom koraka Kras v prvi vrsti cele Slovenije, s tem dnevom postal je Kras dika celokupne Slovenije, kajti otrešel se je prvi črne, neznosne teme in se dvignil poprijemši se napredka v vrste samozavednih mest in trgov, ki se že davno bojujejo za napredek, blagor in omiko našega ljudstva. Slava volilem, slava dičnim poslancema dr. Treotu in Štrekelju!

Iz Oseka. — Torej izvoljen je dež. poslanec Grča. Ali mislite, da je kaj zaradi tega kaj zadovoljen in vesel? Ne, kor ne; ker nimajo povoda veseliti se, niti njegova stranka ni zadovoljna, in zakaj ne? Ker ni njih koristi zastopal že kot bivši deželni poslanec. Ker on sam ve, da ni vreden lavorikavega venca za svoje zasluge; to je sam jasno sprevidel v dan volitve vol. mož dne 19. nov. v svoji občini v Sempasu, ker zmagal je s 3, pravilno z 1 glasom večine. In to v svoji občini.

Da je njegova stranka nečastno prodrla, se ima zahvaliti oseškemu vik. g. Franketu, kateri se je tako nevtravno potegoval za Grčovo stranko, da je šel isto noč pred volitvijo s sv. vero agitirat po vsi Vitovski občini ter moče od svojega prepričanja in dane besede odvracati, in to čez pol noči. Tako je bil udan in toliko opravi la je imel z agitiranjem, da tudi pri njem so se spolnile Kristlove besede. Dvema gospodoma je nemogoče služiti. S tem gotovo je zanemarjal vsaj eni poklic, ker seveda ni imel časa takrat pregledovati ter je poročil dva, kaktera sta si bila v sorodstvu in sicer brez višega cerkvenega privolenja.

Drugi Grčev glavni agitator je bil oseški podžupan Vinko Kožuh, kateri se hlina, z visokim glavni rad posebno občeje, da si na svoji strani nima nobenega občinarja razun mežnarja. On je isto jutro pregovoril tista dva oseška volilca od možko dane besede in svojega prepričanja, za kar se že sedaj kesata, da sta se dala pregovoriti. S tem mu izreče nezaupnico občina z lahkim in pravičnim srcem: da, on gleda le za svojo korist ter prav nič za blagor občine Osek, za katero je postavljen: da le pod njim smo doživeli tako ogromne občinske naklade na izrav. davke, namreč 110 pri 100. Drugega nam ni napravil za časa svojega podžupanovanja kot da je eno „paradano“ v farovžu razdel, za katero je bil dobro plačen. Kako skrbi za občinske poti, katere so vse razgrapane in razdrte, dasi vendar jih moramo tudi pri davku plačevati!

Grahovo, dne 9. dec. 1901. — Od prijatelja sem poizvedel, da me je neki dopisnik v „Gorici“ napadel že dvakrat radi sedanjih volitev, da pa ni navedel nič stvarnega, edino da me je imenoval zasivelega starega lisjaka.

Ker jaz umazanih listov, kakor je „Gorica“, ne čitam, marveč le čiste, to je „Soča“ in „Rodoljuba“, ne morem odgovoriti tistemu dopisniku. Tudi se ne splašam, ker verjamem prijatelju, da ni nič stvarnega. Svetujem mu edino po pogovoru da naj starost spoštuje, da bo starost včakal. Morebiti bi bilo prav povedati mu tudi to, da gospodinje pri nas skupunijo tiste petelinčke, ki prezgodaj pojejo.

Ako ve tisti dopisnik še kaj povedati, naj se v prihodnje podpiše, kakor jaz, da bom vedel, s kom imam opraviti, ter ne bom le sumil, da smo najbrže sosedje.

M. Burger l. r.

Zagreb, 7. prosinca. — (Crlice iz Hrvatske). — Krasna se črna četica koči na desnoj strani sabora (naime u većini), krasna četa još krasnijih naših duhovnih pastira, njih 6 na broju! Ima u njoj biskupa, kanonika zagrebačkih i raznih drugih aspiranata, koji aspiriraju na podjelenje kakvog lijepog i komodnog mjesta. — Njima nije ni najmanje stalo, dali je narodu dobro ili zlo, njima je stalo samo za tim, da sjede na visokim stolicama te da jedu žuljeve onoga naroda, proti čijoj samostalnosti rade.

Za ovakve duhovne pastire čovjek mora da izgubi svako poštovanje. — Nema u njima ništa idealnoga, u njima je samo kruhoborstvo, te ništa drugo. — Ne znamo tega radi se ovi ljudi daju birati u sabor; ne narodnom voljom već nasiljem?! Ta oni kroz čitave saborske periode ne progovore ama ništa; oni sjede na svojim mjestima kao arketipi, pa se samo ustaju ili sjedaju, na poziv predsjednika.

Ovakih ban ima kod nas duhovnih pastira! (Ne reflektiram na svih, jer ima među njima takodjer čestitih ljudi). — Zato ban hrvatski rijetko kada dolazi u kazalište — ta ne treba mu, ima i onako krasnu zabavu sa svojim marionetama u saboru.

Sabor se sastaje u ponedjeljak. Govora će biti o adresama. — Predsjednik sabora predložio je, da on želi, da se saborska sjednica obdržava u sobotu; jer da mu je jedan javni organ predbacio, da je sabor na okupu 8 dana, a da ništa ne radi. Opozicija je na to zahljjevala, da se po poslovniku ima obdržavati 3 dana poslije zadnje sjednice. Predsjednik se izpričava te kaže, da on kruži poslovnik samo za to, jer se taj radi za dobro zemlje i naroda. Lukav li ti je taj saborski predsjednik, ali i on se više puta uhvati u stupicu, iz koje ne može da pobjegne!

Predsjednik čakle hrv. sabora htio je, da kruži onaj poslovnik, koga je on i slavna većina stvorila — s druge strane je reko u svom predsjedničkom govoru, da će se on poslovnika strogo držati! Krasna li kontrasta — njemu je dozvoljeno predlagati, da

se kruži poslovnik, kada dolazi njemu u prilog! Ali ipak predlogu opozicije morade predsjednik popustiti, jer se on bazira na zakonu. — Većini je svejedno, kada bi se obdržavala sjednica, ta njoj su njezinu adresu već njezini poglavice izradili, koju će samo morati glasovati govornici samo potpisati.

Izbor nar. zastup. dr. Brestyensky-a proglasila je vlada prijepornim! Bio sam očevidac, kako se je tamo postupalo sa ljudima, koji su glasovali za g. dr. Brestyensky-a; činovnički stališ upravo se natjecao, koji će bolje i vjernije raditi za sistem i njegova zastupnika; siromašni kruhoborci, mi ovu siromašnu kastu u Hrvatskoj samo sažalujemo, jer su pravom riječju: carne venduta!

Ovako evo hrvatska vlada radi, hoće da se riješi onih zastupnika, koji su na diku sabora, a mjesto njih hoće da ima čim više mameluka na njihovoj strani, jer to dolazi vladi u prilog, jer s onakvim ljudima ona ima malo posla. O u Veliko-Gorickom kotaru vlada nek si pjeva elegije, jer joj je tamo odzvonilo; narod je svojetan, pa će na novo dati svoje povjerenje mužu, koji to i zaslužuje; a to je njihov sadanji zastupnik g. dr. Brestyensky.

Našoj vladi a i onima, koji je zastupaju, kličemo onako, kao što je Jugurth nad podmitljivim Rimom uskliknu: „O urbem venalem, et mature perituram, si emptorem invenerit“.

V Gradcu, 10. decembra. — „Miklavžev večer“, kateri je priredilo 8. t. m. tukajšnje slovensko zabavno-izobraževalno društvo „Naprejš“, se je obnesel nad vse pričakovanje sijajno.

Zbralo se je toliko občinstva, nas Slovencev, bratov Hrvatov, Čehov, Bolgarov ter Rusov, da je moralo radi pomanjkanja prostorov na stolice ljudi odhajati. Dvorana hotela „Stadt Triest“ je bila do zadnjega kotlička tako zasedena, da se je prav težko gibalo v njej. Ne pretiravam, ako trdim, da je bilo najmanj 400 oseb navzočih. Ves večer je vladala vesela živahnost in navdušenost; in zakaj bi tudi ne? Saj je bil spored veselici jako mnogovrstno in srečno sestavljen. Dasi se mladi a vendar že točno in ubrano udarjajoči društveni tamburaski zbor, kakor tudi z našimi vrlimi akademiki Triglavani pomnoženi pevski zbor sta neutrudno naslajala nas vse ter izzivala burno ploskanje in vikanje v zahvalo. Ne malo sta tudi jako dobro in bogato urejeni srečolov in šaljiva posta pospešila vso zabavo. A spregovorilo se je tudi nekaj resnih a celó umestnih besed. Gospod cand. iur. Kukovec je z njemu prirojeno spretnostjo ter temeljitostjo razpravljaj o narodnem gospodarstvu z ozirom na Slovence. Povedal nam je veliko zlatih resnic in navodil, ki so za vse Slovenstvo neprecenljive važnosti. — Jedro tega izbornega govora bilo je, da moramo Slovenci, ki se sedaj pečamo skoraj izključljivo le s kmetijstvom, z vso resnostjo pričeti delovati in na drugih gospodarskih poljih. Naše žalostne gospodarske in socialne razmere in osobito še naša ugodna geografična lega vabijo, da silijo nas, da se moramo baviti i z obrtjo in trgovino, ki sta sedaj žal skoraj popolnoma v tujih rokah. S tem bi se naše gospodarsko stanje znatno zboljšalo. Kaj bi to za nas pomenilo, ve vsakdo. Saj le gospodarsko močni narod lahko bje boj za svoj obstanek in si pridobi povsod veljavo. Da bi le-ti krasni nauki presirili vse naše ljudstvo ter obrodili obilega sadu! — Isti govornik je v vznesenih besedah pozivljaj nas vse, da moramo povsod vztrajno delovati, dokler se ne vresnici naša sedanja kardinalna zahteva „slovensko vseučilišče“.

To vprašanje ne sme nikdar več zginiti z dnevnega reda naših najpotrebnejših postulatov. Tem nam vsem iz srca izrečenim besedam je sledilo gromovito ploskanje, ki se je poleglo šele po dolgem času. V tem velikanskem navdušenju si je vsakdo vtrdil zavest, da moramo vsi složno neumorno delati za ta naš sveti narodni ideal.

Da se je razvil ta večer v tako svečano manifestacijo vsega grškega Slovenstva, gre v prvi vrsti zahvala sedanjemu marljivemu odboru „Naprejš-a“, osobito pa njega vrlemu predsedniku, preblagorodnemu gospodu doktorju Žizek-u, ki z občudovanja vredno vztrajnostjo deluje v vseh krogih za prosep tega znamenitega društva. Vse grasko Slovenstvo mu izreka najtoplejšo zahvalo in želi pristrčno, da bi mu bil ta steber se mnogo let ohranjen, na katerega

sme biti po vsej pravici ponosno in se nanj ozira z mirno vestjo in najlepšimi upi za boljše bodočnost. Zato smo tudi osvedočeni, da bo društvo „Naprej“ pod tako vrlim vodstvom na tej započeti poti, ki je edino prava, nadaljevalo svoje koristno delo in s tem zvesto ostane svojem pomenljivemu imenu, da bo res postalo to, kar mora biti: središče ter kulturno ognjišče vseh narodno zavednih in za narodni napredek vnetih graških Slovencev brez razlike stanu! F. K.

Domate in razne novice.

Izjava. — „Goriška ljudska posojilnica“ izjavlja tem potom da g. Filip Stubelj iz Šmarji ni isti nicesar dolžan.

To v popolnoma njegovega zadnjice objavljene dopisa v „Soči“.

Deželni zbor goriški je sklican na 28. dan t. m. Imel bo par običajnih sej in bo potem odločen na spomlad. — Splošno zanimanje vlada, ali bo E. Klavžar potrjen. Ljudje z navadnim razumom menijo, da defraudant in slepar ne tiče v deželni zbor, kjer se sklepajo zakoni, nalagajo davki ter delijo podpore. Človek z umazano preteklostjo in umazanimi rokami ne more imeti dolike z — denarnimi posli cele dežele!

„Kazipot“ s koledarjem za l. 1902. dobé naročniki „Soče“ brezplačno takoj po novem letu, ko ga dobimo iz knjigovodnice. Lepa in ročna je ta knjižica ter jako uporabna. Na Slovenskem je ta edini pojav enake vrste. Laske „Guide“ se pa ne morejo meriti z našim „Kazipotom“. — Zadnje oglase sprejmemo do 20. t. m. — Cena v razprodaji bo 80 kr.

Kot prikladno božično ali novoletno darilo priporočamo „Goriška tiskarna“ A. Gabršček elegantno vezano „Vstajenje“, roman v treh delih, spisal grof Lev Nik. Tolstoj, izdano v snopiščih 94—105 „Slovenske knjižnice“. Cena kron 4-60, po pošti 30 vin. več. Pošilja se proti povzetju ali naprej poslanim zneskom. — Na zahtevo pošiljamo cenik naših izdanih zastoj in franko.

Govor dr. Treota po izvolitvi v Sežani je ponatisnil „Slov. Narod“ v celoti; „Edinost“ je ponatisnila večji del ter se posebno veseli onega odstavka, ki naglašava politične pravice — duhovščine, čes: s tem se je precej oddaljil od „liberalnega“ stališča. Ves komentar je docela nepotreben. Kar pravi „Ed.“, vemo in priznavamo vsi, ali naš boj gre proti zlorabam, proti terorizmu iz farovža in cerkve!

Ofra, ofra! — Nunci so mnogo potrosili ob volitvah. Kupovali so glasove, plačevali vozove, vino, žganje in jedato, da so nasamarili naprednjake! — Zdaj za Božič in Novo leto bodo imeli — ofre! Naprednjaki! Zdaj pa vsi k ofra, nesite goldinarske in tojarcke, da poplačate Vi vse one troške, a nunci dobe svetlih kronic za — nove zausnice Vam! Torej vsi k ofru!

V Črnlčah so dobili poleg poste tudi brzojavni urad z omejeno dnevno službo. — Gredolčič, Grča in Berbuč bi utegnili reči, da so oni dosegli to pridobitev.

Zahvala in prošnja. — Priserena prošnja je našla odmev v srcih nekaterih rodoljubov. Šolski knjižnici v „Šolskem domu“ so namreč darovali razne za mladino primerne knjige: g. svetnik Vodopivec, g. nadučitelj Abram, g. Verni, podarivši knjižnici letošnje knjige družbe sv. Mohora, g. Dugar, g. A. Sinigoi in trije neimenovani darovalci; jeden izmed neimenovanih gospodov je podaril tudi več metodičnih knjig za učiteljsko knjižnico. Plemenitih darovalcem priserena hvala! — Število mladih bralk in bralcev v „Šolskem domu“ je jako veliko in šolska knjižnica se vedno borna. Č. rodoljubi in rodoljubkinje! posnemajte vrle darovalce in obogatite šolsko knjižnico!

L. Korsič knjižničarica.

Ernest Klavžar je bil ali je se pod kazensko preiskavo radi poverjenosti in goljufije. Mi imamo še gradiva, katerega nismo dali sodniji na razpolago. Saj je skoro varno, dati Klavžarju na razpolago ves dokazni material. Mož namreč se blizu našim pričam ter hoče na nje — vplivati. Celo pisariti se upa. — Povsod denejo take ljudi pod ključ, da ne morejo preiskave ovirati, njemu pa je prosto, da obdeluje priče predno so poklicane na sodnijo. Je pač tako: Die kleinen Diebe hängt man auf, die grossen lässt man laufen. — Mi pa povemo danes: v „Soči“ priobčimo vse dokazno gradivo, ki se je nagromadilo v sodnih aktih. To bo naš odgovor! Svet pa bo — sodil!

Zdi se, da E. Klavžar ne misli vložiti obtožnice proti „Soči“. Ako to stori, je že obsojen!

Po volitvi v veleposestvu. — „Prim. List“ sam pripozna, da je zmagal g. Klančič vsled lokalnega patriotizma Bricev, ker so hoteli imeti dva poslance. — To je res, ali le deloma. Gosp. Klančič je zmagal tudi s pomočjo sorodnikov in osebnih prijateljev, ki so sicer naprednjaki. Zanj in edino zanj so bili glasovi veleposestnikov, bivajočih v podgorski županiji; pridobil jih je tudi sam on. Volil je tudi samega sebe, česar drugi niso storili. Stori je prav; tako mora biti v enakem boju! — Gosp. Klančič ni zmagal, ker je klerikalec, marveč ker je to, kar

je sam iz sebe, — in ker so napredni volilci izostali pri drugi volitvi. Nikdo se ni zanesel, da bo še ena volitev, in to takoj po končani prvi. Ako bo treba še enkrat voliti, misli je vsakdo, bo volitev ob 3. popoldne. Naprednjaki smo bili naravnost opeharjeni za mandat g. Muhe! Klerikaleci so imeli ves čas volitev pasjo srečo! Nič za to! Z naprej se bomo naprednjaki borili tudi proti taki sreči!

„Prim. List“ je dejal tudi, da g. Bolko je — „Slogin“ pristav. Čudno, da tega poprej niso vedeli in so napeli vse sile, da bi ne bil izvoljen ta „pristav“. Ko je pa vkljub njihovem naporu dobil 76 glasov in bil izvoljen, so pa takoj nasli, da je... njihov pristav. Ali se hočejo klerikaleci tako nedostojno norčevati z novim poslancem? Gospod Bolko je bil vedno liberalen mož, na kar je ponosen. Tudi laski listi in uradna poročila ga označujejo za narodno-liberalnega moža, in oni ga dobro poznajo. Seveda je g. Bolko mož, ki se ni udeležil razkola zadnjih let. Zato so klerikaleci lahko bolj zadovoljni z njim nego s kom drugim, ki bi bil izvoljen, ako bi bila naša stranka samostojno nastopila.

Ker so ali laski aristokratje in klerikaleci na volitve za klerikalno listo, so se laski liberalci sami oglašali, da hočejo voliti pa za — napredno... ako jih poklicemo. Odgovorilo se jim je, da — tega ne storimo. In nismo storili! Zadostovali so nam naši volilci, ako bi se volitev ne bila vršila tako naglo, česar nikdo ni mogel vedeti.

„Eco del Litorale“ (farovski list za Furlane) je le imenoma našela italijanske poslance; o politiki barvi niti erke! — Pri Slovencih pa je imenovala štiri liberalce in šest konservativcev, vstevši med nje tudi g. Jakoncica. S kakošno pravico je to storila, ne vemo, slutimo pa! Dovolili pa bi si dvomiti, da oni mogočni upliv, kateri ima „Eco“ pred očmi, mora povsod zmagati in zlomiti vsak značaj. Na g. Jakoncicu je, da dokazuje neresničnost te slutnje.

Po volitvi na Krasu. — Naša stranka je zmagala na Krasu po vročem boju s 37 volilnimi možmi proti 22.

Vkljub temu se „Gorica“ jezi, da je bil izvoljen dr. Treo, in pravi, da bi bila morala biti izvoljena dr. Abram in Strekelj, — ako bi bili razni volilni možje držali besedo! — Kako to? Evo!

Po ugodnem izidu prvotnih volitev so klerikaleci začeli spletkariti po Krasu okoli volilnih mož naše stranke. Obetali so mnogo občin ter rotili volilne možje, naj volijo dr. Abroma in Streklja. Najprejznjeji agitator je bil bivši komenski magnat Kovačič. — In res je ujel dva volilna moža: jednega v Temnici in drugega v Brestovici, vsi drugi pa so se odkrivali, nekateri s kako frazo, ki se lahko dvoumno tolmači, da so se le iznebili sitneža. Dne 5. maja pa so volili tako, kakor so jim naložili volilci ob izvolitvi, t. j. volili so dr. Treota in Streklja. Ostali so značajni možje in ne — kukavice, ne izdajice! In zaradi te lepe lastnosti divja „Gorica“ proti Kraševcem ter jih napada na tako ostuden način, da se bomo morali še pečati s tem sramotnim dejstvom v obrambo poštenih naših Kraševcev.

Glejte nov dokaz o nesramnosti klerikalne stranke. Ko so volilni možje že izvoljeni po trdem boju za našo stranko, se ne dajo miru ter jih hočejo zapeljati v — izdajstvo. In ako nočejo biti izdajalci, jih sramotijo po svojih umazanih listih! Kraševci — zapomnite si to!

O cerkvenih obrestih, cerkveni miloščini, ključarjih, proti bérli, proti „ofrom“. — Pišejo nam: Rečeno je že bilo v tem cenj. listu, da cerkve od svojih glavnih, posojenih privatnim ljudem navadno po 6%, primejo po pretečenih toliko letih od obresti veliko več, kakor je glavnica, ki je bila izposojena. V pojasnilo samo ta primer: Cerkevno oskrbnitvo A. je posodilo pred 25 leti posestniku B. 1000 gl. po 6%. V 25 letih je prišla cerkev od te glavnice 1500 gl. obresti; in ker je treba vpoštevati tudi obresti od obresti, torej skupno okroglih 2000 gl., to je dvakrat več nego je glavnica. Kaj pa, ako kdo plačuje 50 ali še več let take obresti cerkvi? Tukaj bo treba, da bi skofje to vprašanje začeli pretresovati; lepo priliko imajo, kedar so zbrani v konferenciji na Dunaju. Tam naj bi se vkrenilo, kar je pravično. Cerkev nima potrebe oduševstva. (Pri bankah in hranilnicah se plačuje do 5½% obresti in odplačilo dolga. Cerkev je tu oderuh!) Tu pa tam se sliši, da zidajo nove farovže ali da stare predelavajo in olepšavajo; kje je potrebno storiti kaj v tem oziru, ali marsikje se trosi tisoče brez vsake potrebe. Kje vdobiti denar, ako ga občina ne dovoli? Pri cerkvi.

Tudi cerkvena miloščina ne gré povsod v pravo malho. Tam neke ima cerkev svojega premoženja; tudi od miloščine pride na leto lepa svotica; pa glej! napravili so nove zvonove; namesto, da bi bil duhoven stavil miloščino vsakega leta skupaj in s tem nove zvonove plačal, so jih morali plačati občinari, vsaka hiša po toliko. Ravno tam imajo tudi stare orglje; pa ako si bodo nove omislili, zopet bo treba, da občinari sežejo v žep. Sili se vprašanje: kam pa gredo cerkveni dohodki in za kaj se porabljajo?

Cerkveno oskrbnitvo obstoji iz župnika in iz ključarjev. Navadno pa ti uhogi ključarji

ne vedé nič, ne za dohodke, ne za stroške cerkvene; niti za peto kolo se jih nima. (Enkrat na leto jih nunci vabijo na kosilo v farovž, da račune podpišejo!) Noče se sumničiti nobenega, toda najnovejše skušnje uče, da tudi gospodje nunci niso vsi poštenjaki! In pa na vse zadnje naj se dela postavno. Škofom pa naj bo večja skrb, da bi se postava izvrševala.

Za danes samo se to. Kjer so plače duhovniške v naturi, naj županstva delajo na to, da prejmejo duhovniki svoje plačilo v denarjih iz občinske blagajne. Proste bere in enake „peklerije“ pa naj županstva naravnost prepovedó. To ni častno za duhovnike, da letajo po hišah kakor berati.

Tudi tiste „ofre“ bi se moralo odpraviti. Duhoven ima svoj „ofra“, kedar prejme svojo plačo.

Namesto stvarnega odgovora sumnicenje in napadanje. — Ker je podpisal prof. Santel kot predsednik čitalnice tisto jalovo izgovarjanje na poročilo v „Soči“ o postopanju čitalniškega odbora proti pevskemu in glasbenemu društvu, je umevno, da smo polemizirali z njim. Prof. Santel in druge kapacitete v čitalnici niso vedeli na to kaj odgovoriti, kar bi bilo stvarno ter bi pobijalo trditve in izvajanja v „Soči“. Zato so se poslužili znanega klerikalnega recepta v takih slučajih: ako ne veš nič stvarnega v odgovor, udari po osebi! Nò, gledé oseb imajo navadno smolo, tudi, kadar si pomagajo z „morda“. Zato je tim podležja pisava o strastnežu v profesoraki suknji, o politični strasti, katera je zamorila čut za čast lastnega stanu in blaginjo šolske mladine. Gospodje so kopirali sami sebe, kajti o naših klerikalnih profesorjih in učiteljih v mestu se prav lahko trdi, da so strastneži (ali si morete misliti večjega strastneža od Mrcine?), katerim je politična strast že popolnoma zamorila čut za čast lastnega stanu in za blaginjo šolske mladine. Le preretajte „delovanje“ Mrcine, dr. Kosa, prof. Berbuča itd. v zadnjih dveh letih proti naprednjakom, in primerjajte isto s častjo lastnega stanu in z blaginjo šolske mladine. Celo za „Centrifugo“ je delal nekdo reklamo v šoli. Rezultat primere je za to gospodo jako žalosten. Ali rečem ti, da mi ne porečeš, po tem pregovoru so se začeli zaletavati v nekega drugega gospoda, kateri pa stoji nad temi možmi tako visoko, da ga take lopovščine v „Gorici“ ne dosega. —

Pa ker že govore o blaginji šolske mladine, bi vprašali prof. Santelna, koliko zaslug ima on za blaginjo naše šolske mladine? Ali ima nasproti njej popolnoma čisto vest on, znan studentovski tiran? Kak „von“, kak mestni detek z mlečnim obrazkom v obleki „zadnje novosti“, tak mu ugaja, našega kmetkega študenta pa gleda grdo, in nekoč se je ta tiran pospel do smeje trditve, da mestni sinovi naj studirajo, ne pa kmetčki! Marsikateri naš kmetčki dijak se z bridkostjo v srcu spominja tega „zaslužnega“ profesorja, ki se je pa rodil tudi pod krovom kmetke hiše. Podoben je tistim nemškim profesorjem, ki so tuintam odirali svoj čas na znani kruti in brezobzirni način naše dijake s kmetov od studij. Tu imajo zdaj osobno sliko, ker že hočejo vedno le udrihati po osebah! Iz zvanj smo povedali za danes to. — Gospodje v klerikalnem taborju so zmerjali v zadnjem času, neopravičeno, nekega gospoda s Stajercem. Naj si ogledajo za enkrat svojega Stajerca!

Razgled po svetu.

Slovenski visokošolci v Gradcu so imeli 11. t. m. shod, na katerem so sklenili izročiti rektorju spomenico, s katero zahtevajo, da se na graškem in na dunajskem vsučilišču uvedejo slovenska predavanja. Zajedno so pozvali slovenske državne poslance, naj v tem smislu interpellirajo vlado. 12. t. m. je to spomenico in te sklepe izročila posebna deputacija rektorju. Rektor je govoril sarkastično in grozil s posledicami. Imenoval je zahtevo provokacijo. Deputacija je energično protestirala zoper grožnje in zoper trditve, da je tirjatev naših pravic provokacija. Dijastvo je popolnoma

složno in čaka brez strahu zagrožene posledice.

Ni še prav gotovo, ali bo na Dunaju sprejeta deputacija, ki bo zahtevala obnovo vitet svoječasno ustavljenih slovenskih predavanj. Ta teden že ni nič! — Dunajski slovenski dijaki so se izrekli jednih mislij z graškimi tovarisi.

Zadnje vesti. — Minister Körber je zatrjeval češkim veleposestnikom, da je položaj jako resen.

Poljski poslanec Kozłowski je izstopil iz parlamentarne komisije poljskega kluba.

Minister Körber je izjavil, da se mitnice ne odpravijo dokler ne bo dovoljen davek na vozne listke. Z dežja pod kap.

Vrešenska aféra pred avstrijskim in nemškim parlamentom. — Poljski poslanec knez Radziwiłł je interpelliral nemškega kancelarja radi nasilnega, brutalnega germanizovanja Poljakov na Pruskem ter radi vrešenske afére. Kancelar grof Bülow je na to odgovoril, da aféra ne spada pred parlament, ker je čisto pruska notranja zadeva. Potem se je spominjal demonstracij na Ruskem in v Avstro-Ogerski ter raznih pojavov izven Nemčije ob priliki vrešenske afére. Bülow je zagotavljal, da nimajo te Prusiji sovražne demonstracije na razmerje med Nemčijo ter Rusijo in Avstro-Ogersko prav nobenega vpliva, kajti odločilni politični krogi te demonstracije obsojajo ter sta grof Goluchowski in grof Lambdorf velikonemški vladi izrekla obžalovanje radi dogodkov v Galičiji in Varšavi. Zveza in prijateljstvo med sosednjimi državami se radi vrešenske afére ni prav nič zmanjšala. Ker pa so Poljaki nemški narodnosti nevarni (!), bode grof Bülow skrbel se za bodoče, da Nemec na vshodu ne pride pod kolesa. Ko se je začela debata, so Bülow in ministri zapustili parlament. Slišali bi bili sicer, da je celo nemški centum, v čegar imenu je govoril poslanec Roeren, proti germanizovanju Poljakov. Grof Bülow se tolaži torej s somišljenstvom samo dveh zunanjih ministrov, Goluchovskega in Lambdorfa, zato se bode zatiranje poljske narodnosti nadaljevalo tudi proti volji vseh slovanskih narodov.

Književnost.

Quo Vadis? — Ta veliki Sienkiewiczov roman izide v „Goriški tiskarni“ A. Gabršček za novo leto. Obsega nad 40 tiskanih pol. Cena 3 krono, po pošti 20 vin. več. — Življenje prvih kristijanov in njih muke pod okrutnim Neronom je pisatelj naslikal tako živo, da čitatelj sledi pripovedi a. u. z največjo napetostjo do konca. — T. mau je jako pripraven za noveletna darila.

„Knjižnica za mladino“. — Urejuje Engelbert Gangl, izdaja „Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici. — Snopič 25. Prodajna cena 1 krona.

Pred novim letom izide ta nova knjiga za našo mladino. Obsežna bo 14 tiskanih pol na lepem papirju in bo trdno vezana.

Vsebina: 1. Pesmi Marice Strnadove (tri). — 2. Kratke povesti. Poljski spisala Te-reza Jadwiga. (Vseh je 25). — 3. Pesmi Frana Žgurja (osem). — 4. Črtice. Češki spisala E. Krásnohorská. — 5. Pesmi Engelberta Gangla (sestnajst). — 6. Črtice iz življenja cesarja Jožefa II. (vseh je 42).

To jako bogato, zanimivo, poučno berilo je izbrano za mladino do — desete tega leta.

Knjiga je jako primerna za — novoletno darilo.

Cena posamičnim iztisom po 1 krono je tako nizka, da si ne moremo misliti niže. Podobne knjige celo večjih narodov so veliko draže.

Ako bo vsaj 800 naročnikov, bo izhajala ta naša „K. za m.“ štirikrat na leto za samih 1 gl. 60 kr., da bo stala tako vsaka knjiga le 40 kr.

Prosimo vse gg. učitelje, da naročé za vsako solo vsaj toliko iztisov, kolikor je razredov. Pa tudi med starši naj pridobivajo naročnikov. — Ako založnik tudi v tej obliki ne bo mogel nadaljevati, ne vemo, ali pridemo še kdaj do take „K. za m.“, ki nam bo v čast ter bo skrbela za dovoljno množico mladini primernih knjig.

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

„Trgovsko-obrtno registrovane zadrage“ z neomejenim jamstvom v Gorici

kateri bode

v petek, dne 27. decembra 1901. ob 6. uri zvečer

y zadrughih prostorih v Semeniški ulici št. 1.

Dnevni red:

Prememba pravil.

Ker za petek dne 13. decembra 1901. sklicani izvanredni občni zbor ni bil sklepčen radi prepicle udeležbe, sklepal bode glasom § 21. društvenih pravil drugi občni pravoveljavno ne gledé na število prisotnih zadrughnikov.

Ravnateljstvo.

Mlin v Dornbergu.

Uljudno naznanjamo slav. občinstvu, da smo prevzeli na svoj račun mlin v Dornbergu, ki je z vsem preskrbljen tako, da lahko zagotavljamo točno in pošteno postrežbo. — Prodajali bodemo raznovrstno moko, žito in tolčeno čreslo po primerni ceni. Pri mlinu so potrebni hlevi za živino, ki dovažajo žito v mlin. Svojim rojakom ne gledajo strankarstva se toplo priporočamo

Golja & Budin.

Fran Čufer & Bajt

(proj. Fran Čufer),

krojaška mojstra

v Gorici, ulica Sv. Antona št. 7

(v hiši gosp. Kopača, svečarja).

Priporočata svojim rojakom v mestu in na deželi svojo krojaško delavnico, kjer se izdelujejo vsakovrstne obleke po modernih in dobrih krojih za vsak letni čas po jako zmernih cenah. — V zalogi imata havelke priprostega in finega izdelka.

Postrežba točna, cene zmerne.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporočata preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, posvečene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporočata slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

**Lekarna
Cristofolletti v Gorici**

Prave in edine želodčne kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Te kapljice **vredejo redno prebavljanje**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Izkopne po-kvarjeni želodci storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost** (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek **raji je**.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne Postrežba poštena.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisanim jamstvom
razpošilja na zasebnike
Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatarne
Most (Češko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75;
srebrna ura Rem. fl. 5.80; srebrna
veržica fl. 1.20; budilnik iz niklja
fl. 1.95.

Tvrda je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate
in srebrne svetlinje iz razstav ter lišče priznanih
pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praga-Smichov) Vinohradská ulice číslo 815.
se priporočata

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolških in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoču-
jočih sprisal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmnožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolno telo-
vadnico pošilja na zahtevo brezplačno in poštne
prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Milijon dam uporablja

„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljši

lepšalo sredstvo za lase, lase in zobe!
Najčistejši obraz in najgrše roke dobijo hitro
aristokratsko linost in obliko z uporabo »Feeolina«.

»Feeolin« je iz 42. najplemenitejših in najsvetlejših zelišč
sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginijo
dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte
na obrazu, začedce, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin«
je najboljši čistilni, negovalni in lepšalni sredstvo
za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bo-
lezni glave. »Feeolin« je tudi najneravnejše in naj-
boljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi
»Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo
se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom«
popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 ko-
madom K 2.50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K
7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov
navzgor 60 vin. Povzete 60 vin. več. Razpošilja glavna
zaloga **M. Feith**, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38, 1.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK GORICA

Boa iz kožuhovine od 95 kr. dalje
Vojna zimka Jarka - 85
Bluze za ženo - 65
Živodolke (moderce) - 140
Srajce za gospode - 85
Krajava - 15
Dežanke - 95

J. ZORNIK GORICA

Pozor!

Goriška ljudska posojilnica

registrovana društva z omejeno zavezo

v Gorici.

Gospodsk. ulica št. 7, I. nadstropje
v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od
vsakega, če tudi ni član društva,
in se obrestujejo po 4 1/2 %. Rentni
davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in
sicer na menjice po 6 % in na
vknjižbe po 5 1/2 %.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure
dopol. in od 2. do 3. ure popol.
razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. je bilo K 1.263.536.

Poštno-hran. račun št. 837.315.

Ali ste gluhi?

Vsaka gluhoti ali naglušni je ozdravljiva z
našo novo iznajdbo; le gluho rojeni so neozdravljivi.
Ušesno brenčanje poneha takoj. Opisite Vaš slučaj.
Preišče in spori se vam brezplačno. Z malo stroški
se lahko vsak sam doma zdravi. Dopisuje naj se v
nemškem ali angleškem jeziku. Mednarodni zavod
za zdravljenje ušes (Internationale Ohrenheil-
anstalt), 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Gostilna

„Alla città di Gorizia“

v Gosposki ulici št. 19.

loči izvrstna bela in črna vina vseh
vrst kakor tudi briska in vipavska. — Ima
izborne kuhinje, da lahko postreže c.
gostom z mrzlimi in gorkimi jedili o vsakem
dnevem času. Rojakom v mestu in na de-
želi se za obilen obisk najtopleje priporočata
udani

Fric Šimenc.

100 do 300 gld. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh
krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž.
papirjev in srečk, a da ni potrebna glav-
nica in ni nikakoli nevarnost. — Ponudbe
pod Ludwig Österreich, VIII. Deutsche
gasse 8 Budapest.

Seidel & Naumannov

pisalni stroj „IDEAL“

Vzbujajo senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke.
Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjal-
nem papirju izdela 4—6 iztisov, na kon-
ceptnem papirju 8—10, na tanjem papirju
12—16. Najvišje priznanje ter prva zmaga
amerikanske konkurence. — Zlata svetinja;
Berlin (maj 1901.)

Glavno zastopstvo za Avstro - Ogersko:

Hch. Schott & Donnath

Dunaj III. 3. Heumarkt 9.

Iščejo se zastopniki za deželo.

Jaz Ana Csillag

Gospa Ana Csillag!

Prosim, da takoj pošljete šest
lončkov Vašega preskušenega ma-
zila za raščo las na naslov:
Gospa grofica Cavarani - Auersperg
Grad Gleichenberg pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!

Izvolite mi kretom pošte poslati
s povzajem zopet 2 lončka Va-
šega izvrstnega mazila za raščo
las. Spoštovanjem

Emilija pl. Baumgarten, Steyer.

Gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi kretom pošte
pošljete en lonček Vaše izvrstne
pomade.

Ludv. vit. pl. Ljebig, Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!

Vaše znamenite pomade prosi
še en lonček.

Grof Srečko Conrey, Dunaj.

Blag. Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi kretom
pošte pošljete Vaše izvrstne lasne
pomade dva lončka.

L. Schweng pl. Reindorf,

c. kr. stotnika soprega v Pragi.

Gospa Ana Csillag! D naj.

Od Vas poslana mi Csillagova
pomada je izvrstno delovala, in
me veseli Vas obvestiti o tem, da-
sirnovo sem jo malo časa rabila.
Radi izvrstnega delovanja jo bom
toplo priporočala vsem prijateljem
in znancem.

Adela Sandrock, gledališka igralka.

Vaše blagorodje!

Uljudno prosim, da bi mi s
poštnim povzajem doposlala en
lonček lasnega mazila.

Gvido grof Starhemberg, Kūpōsd.

Blag. gospa Ana Csillag!

Blagovolite mi Vašega presku-
šenege mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Girardi pl. Ebenstein, Trient.

Blag. gospa Ana Csillag!

Dunaj!

Na ukaz Njene ekselence gospe
pl. Szögyeny-Marich prosim, da
mi pošljete en lonček Vašega iz-
vrstnega mazila za 3 gld.

Sprejmite ob jednem zahvalo.

Gospa grofinja se je o vspehu
mazila izrazila jako pohvalno.

Z odličnim spoštovanjem

Frida Giesse,

komorna gospa Njene ekselence.

s svojimi 185 centimetrom
dolgi Loreley - lasmi
dobila sem jih vsled 14-
mesečne uporabe svoje
samoiznajdene pomade.
To so najslovičaste av-
toritete priznale za je-
dino sredstvo, ki ne
provzroča izpadanja las,
pospešuje rast istih,
poživlja lasnik, po-
spešuje pri gospodih
polno močno rast brk
ter daje že po kratki
uporabi lasem na glavi
kakor tudi brkam na-
raven lesk ter popolnost
in ohrani te pred zgo-
dnim osivljenjem do naj-
višje starosti.

Cena lončka 1 gld.

2 gld., 3 gld., 5 gld. Po-

šiljam po pošti vsak dan,

ako se znesek naprej

pošlje ali pa s pošto

povzajem po vsem svetu

in tovarne, kamor naj

se pošiljajo vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj I.,

Sellergasse 5.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi pošljete en
lonček Vaše izvrstne pomade za
lasi.

Grofica Vilma Metternih,

Grad Rubein p Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!

Pošljite mi po povzetu 1 lon-
ček Csillovega mazila za raščo
las kojega sem že imela.

Spoštovanjem

Kneg. Hohenheime roj. kneg. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi Vaše glavno
znanne lasne pomade pošljete še
en lonček.

Mejnigrof A. Pallavicini,

Abanji Szem. re.

Gospa Ana Csillag!

Za še enkratno pošiljanje enega
lončka Vašega izvrstnega mazila
za lasi prosim

Kneginja Karla Cöthen, (Anhalt).

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi po poštne
povzetju pošljete še en lonček
mazila za lasi. Spoštovanjem

Baronica Baselli, Enne, Westbahn.

Blag. gospa Csillag!

Slušal sem že mnogo dobrega o
Vašem čudodelnem mazilu, vsled
česar Vas uljudno prosim, da mi
kretom pošte pošljete dva lončka.

Vas lepo pozdravlja

Antonija Welonter, Gorica.

Bekony-Sz. Szászlo.

Gospa Ana Csillag!

Pošljite mi po poštne povzetju
dva lončka Vašega preskušenege
mazila za lasi.

Grof Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!

Pošljite mi po poštne povzetju
en lonček Vašega preskušenege
mazila za lasi.

Grofica pl. Wurmbrandt, Birkfeld.

Blag. gospa Ana Csillag!

Dunaj.

Prosim, da na spodnji naslov
blagovolite poslati za ekselence
gospo grofico Kielmansegg, na-
mestnico na Dunaju. Gosp. ulice
6. 3 lončke pomade po 2 gld za
hranjenje lasi, k tera je izkazala
dobro uspehe. Spoštovanjem

Irma Pietzl,

komorna gospa Njen. ekselence.

Važno za premožne trgovce!

V nekem deželni mestu Štajerskega se odda v najem stara, dobro
vpeljana trgovina na debelo z drognami, raznim materijalom in barvami,
združena z malimi obrtnijami te stroke ter s starimi in stalnimi odjemalci
cele države. — Zahteva se kapitla približno 20—25000 gld. — Ponudbe
pod šifro »gotov obstanek« 2000 na upravnistvo »Soče«.

Žrebanje nepreklicno
16. januarja 1902.

Loterija za gorka zatočišča
glavni dobitnik 60.000 kron
v vrednosti.

Srečke à 1 krono

priporočajo: **G. Gentili, V. A. Jona, Michelstädter & Comp. in
A. Pincherle v Gorici.**